

SORU-CEVAPLARLA KUŞ GRİBİ

Kuş Gribi'nin uzun bir aradan sonra ülkemizde tekrar görülmesi konuya karşı ilgiyi arttırdı... Akıllarda Kuş Gribi enfeksiyonuyla ilgili oluşacak soruların cevaplarını tekrar hatırlatmak istedik...

KUŞ GRİBİ NASIL BULAŞIR?

Kuş Gribi bir kanatlıdan diğerine göçmen kuşların ve arka bahçede serbest dolaşan kaz, ördek gibi kanatlıların dışkıları ile bulaşabilir. Normal dezenfektanlar kullanıldığı takdirde virüs ölür. Virüs 20°C'de yaklaşık 4 gün yaşayabilir. Kuş Gribi insana hava yolu ile canlı hayvanlardan bulaşır. Kuş Gribi ile bulaşmış canlı kanatlı sürüsü içerisinde bulunan kişinin üzerinde koruyucu giysileri yoksa, bu kişiye soluduğu hava yoluyla virüs bulaşabilir. Ağız maskesi, göz koruyucusu ve tek kullanımlık giysiler çok yoğun mikrop bulunan ortamda bile insanı korur.

Dünya Sağlık Örgütü'nün (WHO) verilerine göre Kuş Gribi'nin insandan insana bulaşarak öldürmesine dünyada rastlanmamıştır.

KUŞ GRİBİ ET İLE BULAŞIR MI ?

Bugüne kadar Kuş Gribi'nin et ile bulaştığı tespit edilmemiştir. Kuş gribi virüsünün et içerisinde bulunması imkansızdır, virüsler yaşamlarını devam ettirmek için canlı organizmaya ihtiyaç duyarlar... Virüs normal pişirme şartlarında, yani 70°C'de çok kısa sürede zaten yok olduğu için, güvenlik açısından mutfakta her zaman normal pişirme yöntemlerine ve mutfak hijyeni kriterlerine uyulması en doğrusudur.

Diğer taraftan ambalajlı , kaynağı belli, kontrollerden geçmiş olan piliç etini tüketmek de herhangi bir risk olmadığı bilinmesi gerekir.

İNSANDA KUŞ GRİBİ BELİRTİLERİ NELERDİR?

Kuş Gribi'nin insanlarda normal gribe benzer belirtileri vardır. Bu belirtiler insandan insana değişmekle beraber öksürük, boğaz iltihabı, kas ağrıları, göz enfeksiyonu, akut solunum sorunu gibi durumlar hastalık belirtilerinin biri veya birkaçı olabilir.

KUŞ GRİBİNE KARŞI KORUNMA VE TEDAVİ YOLLARI NELERDİR?

Diğer taraftan, Piyasadaki grip ilaçları hem koruyucu hem de tedavi amaçlı kullanılabilir. Virüs, Amantadine ve Rimantadine isimli eski ilaçlara dirençli gözükmektedir. Fakat Tamiflu ve Relenza isimli yeni ilaçlar Kuş Gribi virüsüne karşı koruma ve tedavi yönlü etkin olarak çalışmaktadır.

Kuş Gribi'nin aşısı henüz piyasada yoktur ancak ilaç firmaları bu konuda yoğun olarak çalışmaktadırlar. Diğer taraftan insanların normal grip aşılarını yaptırmaları çok önemli bir tavsiyedir. Normal gribe karşı dirençli insanlarda Kuş Gribi'nden etkilenme ve diğer insanlara yayma etkisinin yok olacağı düşünülmektedir.

Yetiştirilme koşullarını bilmediğimiz canlı tavuklarla irtibatta olmamak gerekir.

KUŞ GRİBİNİN TARİHÇESİ NEDİR?

Çok uzun yıllardır mevcut olduğu düşünülen H5N1, Hong Kong'da yaklaşık 18 sene önce tam olarak tespit edilmiştir. Hong Kong vakası, canlı olarak pazarlarda satılan tavuklarda ortaya çıkmış olup, toplam 18 kişi hastaneye yatırılmış ve 6 kişi hayatını kaybetmiş; öncelikle serbest yetiştirilen ve pazarlarda canlı olarak satılan yaklaşık 1.4 milyon kanatlı itlaf edilerek virüs kontrol altına alınmıştır. Bu 18 yıl süresince Kuş Gribi'nden ölen insan sayısı oldukça azdır. Diğer taraftan Dünya Sağlık Örgütü'nün (WHO) verilerine göre her yıl normal gripten dünyada 150.000 ila 300.000 insan hayatını kaybetmektedir. Son 2 yıldır çeşitli Uzakdoğu ülkelerinde, Kuzey Amerika'da ve Avrupa'da yaygın olarak görülen bu virüs önemli bir göç yolu üzerinde bulunan göçmen kuşlar aracılığı ile ülkemize de gelmiş bulunmaktadır. Bununla alakalı olarak Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, daha evvel hazırlamış ve senaryosunu da uygulamış olduğu Kuş Gribi Ulusal Eylem Planı kriterlerini devreye almıştır.

ÜRETİM TESİSLERİ VE ÇİFTLİKLERDE UYGULANAN BİYOGÜVENLİK TEDBİRLERİ

- Çiftliklerin giriş çıkışlarında sıkı kontrol ve dezenfeksiyon uygulamaları yapılıyor. Ayrıca çiftlik içi ve dışı dezenfeksiyon uygulamaları da etkin olarak gerçekleştiriliyor. Kümeslere girip çıkarken mutlaka ayakkabı değişimi yapılmaktadır.
- Kümeslere sadece görevli kişilerin girişine, zorunlu hallerde izin veriliyor. Giren-çıkanların kayıtları tutulmaktadır.
- Kümeslere girecek bu görevliler, tek kullanımlık tulum, maske ve bone ile ayak poşeti ve eldiven takarak, kümes girişinde ve içeride el ve ayak dezenfeksiyonları yapılarak kümeslere alınıyorlar.
- Çiftliğe gelen yem ve kuluçka araçlarına yoğun dezenfektan uygulaması yapılıyor. Ayrıca kümes çevrelerinde dezenfeksiyon yapılmaktadır, buna ilave olarak çiftlik alanları yetiştiriciler tarafından ilaçlanmaktadır.
- Çiftliklerde kullanılan kuş telleri ile yabani kuşların içeriye girmesi engelleniyor.
- Kümeslerde kemirgen ve böcek kontrolleri etkin olarak gerçekleştiriliyor.
- Kesimhane, yem fabrikaları ve kuluçkahanelere giren her türlü araç dezenfekte ediliyor. Çalışan personel ise ayak basma dezenfektanına basarak tesise girebiliyor.